

вання учасників навчально-виховного процесу до сприяння трансформації освіти й усього суспільства; для феміністської – орієнтація на закріплення традиційних статевих ролей; для гендерної – ставлення до особистості в її розвитку і вихованні вищими за традиційні рамки статі.

Гендерна педагогіка гуманітаризує освіту, робить її особистісно-орієнтованою, значущою для кожного, хто навчається. Перевага гендерного підходу в процесі навчання порівняно з традиційними підходами полягає у наданні студентам можливості розвивати індивідуальні здібності й інтереси незалежно від належності до конкретної статі, протистояти негативним проявам гендерних стереотипів, сприяти розвитку гендерної чутливості, під якою ми розуміємо обізнаність студентів з гендерною тематикою, формування у них егалітарного мислення, оволодіння навичками роботи з людьми з урахуванням стратегій гендерної рівності, здатність реагувати на порушення гендерних принципів.

В основі досягнутих на сьогодні успіхів — співпраця громадських ініціатив, дослідників та дослідниць із Міністерством освіти та науки. Для дальшого поширення гендерного підходу в освіті потрібна активна участь освітянської і батьківської спільноти «на місцях», а також масштабні просвітницькі кампанії, що їх підтримують загальнодержавні ЗМІ.

Поступова реалізація окреслених напрямів гендерної політики в сфері освіти та науки є запорукою становлення гендерно виваженого та неупередженого суспільства і однією із важливих задач розвитку демократичної та правової держави

1. Вихор С. Т. Гендерне виховання учнів старшого підліткового та раннього юнацького віку: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 / С. Т. Вихор. – Тернопіль, 2005. – 268 с.

2. Головащенко І. О. Гендерний підхід в системі освіти: узгодження досвіду з міжнародними стандартами. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2006/txt/06giozms.pdf> гендерна освіта. Методичний посібник для вчителів з гендерної просвіти / Закарпатський обласний центр гендерної освіти при УжНУ / За ред. М. Колодій. – Ужгород, 2007. – 49 с.

3. Колодій М., Сухомлин М. Гендерний простір: посібник для журналістів / Маріанна Колодій, Микола Сухомлин. – Ужгород, 2009. – 49 с.

4. Оцінювання соціально-гендерного впливу стратегій, програм і проектів регіонального розвитку : практич. посіб. / М. Колодій та ін.; за ред. І. Санжаровського. – К. : К.І.С., 2012. – 80 с.

5. Канадські передові практики у сфері гендерного аналізу. Синтез федеральних, провінційних/територіальних та громадських механізмів, ресурсів та практик у Канаді / авторки-укладачки: Олена Ганьківський, Крістен Гартсайд, Хлоя Бургес, Маріанна Колодій – К. : Видавництво «К.І.С.», 2013. – 72 с.

Вікторія Савенко
старший викладач кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РОЛЬ ЖІНОК У ПРИЙНЯТТІ РІШЕНЬ ТА ВИРІШЕННІ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ, ЇХ УЧАСТЬ У МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІЯХ

Протягом останніх десятиліть українська держава зазнає суттєвих змін щодо переосмислення та легітимації гендерних відносин, заснованих на рівності обох статей. Адже успішне впровадження, а також регулювання гендерних відносин у державі передбачає насамперед утвердження цінності гендерної рівності у суспільстві загалом та у різних його інституціях зокрема. Передусім даний факт знаходить свій прояв у недопущенні гендерної дискримінації за ознакою статі, забезпечення рівної участі чоловіків та жінок щодо прийняття суспільно важливих рішень. інститут армії також не є винятком, адже у період соціальних проблем, військових конфліктів важливо фахово інтегрувати та врахувати інтереси тих категорій громадян та громадянок, що залучені до безпосереднього розв'язання конфліктів, а також встановлення миру у державі.

Досить суттєвою подією стало безпосереднє затвердження Кабінетом Міністрів України ще у 2016 році Національного плану дій щодо виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року. Даний Національний план насамперед має на меті сприяння стабільному миру, розв'язання конфліктів, активізації участі

жінок у миротворчих процесах, забезпечення захисту жінок та дівчат, що постраждали внаслідок конфлікту, а також запобігання та протидія гендерно-обумовленому насильству.

Вперше у світі жінки стали повноправними військовослужбовцями відповідним офіційним статусом 1895 року в Канаді, коли їх приймали на військову службу в мирний час не тільки у структури забезпечення, а й у бойові частини. В цей час у Канаді жінкам стали доступними 75 % військових спеціальностей. Ще одна батьківщина фемінізованої армії - Велика Британія, де упродовж 1917-1919 рр. у складі Британських збройних сил сформували Жіночі королівські військово-повітряні сили та Королівський допоміжний корпус ВМС.

Відомим прикладом залучення жінок до військової служби є Ізраїль, де жінка на військовій службі не викликає особливого подиву. А вже 1948 року жінки не залишилися осторонь і брали активну участь в обороні земель Ізраїлю. Сьогодні 26 % офіцерів ізраїльської армії - жінки. Окрім того, тенденція до збільшення цієї цифри впевнено зростає. Армія оборони Ізраїлю (ЦАХАЛ) на 35 % складається саме з представниць жіночої статі [1].

Окрім цього, щоденно співробітники поліції ООН, як чоловіки так і жінки, зміцнюють та відновлюють безпеку патрулюючи територію, консультують поліцейських внутрішніх служб, забезпечують та відновлюють міжнародні стандарти в галузі захисту прав людини, відновлюють та розвивають громадську безпеку та верховенство закону.

Одним з пріоритетів поліції ООН є збільшення кількості жінок-поліцейських, які входять до складу миротворчих операцій. З цією метою ООН заохочує жінок до вступу на поліцейську службу, при цьому гарантовано гендерну специфіку поліцейської служби у всій службі поліції ООН, з метою оперативної необхідності для вирішення різних потреб безпеки жінок, чоловіків, дівчат і хлопців. Жінки допомагають вирішувати покладені на поліцію ООН завдання з встановлення миру, стабільності та розвитку людей в країнах, які пережили конфлікт.

Існує міжнародна мережа ООН жінок-поліцейських миротворців, які приймають участь в операціях з підтримання миру, а ще одне підтвердження важливості ролі жінок в системі світової безпеки. Шляхом активного залучення і використання мережі, вони прагнуть щоб жінки миротворці мали права і в свою чергу, розширювали права і можливості інших.

Слід відзначити, що жінки працюють у різних галузях, серед яких поліція, військова та цивільна. Загалом слід відзначити позитивний внесок жінок на миротворче оточення, а також на підтримку ролі жінок у зміцненні миру та на захист прав жінок.

Жінки-поліцейські є яскравим прикладом гендерної рівності при цьому надихаючи жінок для відстоювання своїх прав, а також для кар'єрного росту в правоохоронних органах.

Жінки-поліцейські, дають почуття безпеки для жінок та дітей, пливають на поліпшення підтримки з боку правоохоронних органів до місцевих жінок, допомагають ООН в реагуванні на випадки сексуальної експлуатації та наруги. Жінки-поліцейські здатні швидко та неупереджено приймати рішення в різних умовах, вирішувати складні конфлікти мирним шляхом, у порівнянні з чоловіками вони здатні витримати більший стрес та мирно вирішувати певні ситуації. Збільшення набору жінок має важливе значення для:

- ✓ розширення прав жінок в приймаючій країні;
- ✓ допомоги в демобілізації та реінтеграції колишніх учасниць бойових дій;
- ✓ допомагає зробити миротворчу діяльність для жінок більш доступною суспільстві;
- ✓ під час опитування потерпілих жінок та дітей від гендерного насильства;
- ✓ навчання та набуття досвіду жінок-курсантів в поліцейській та військовій академії;

Присутність жінок-миротворців може також: допомагати у зменшенні конфліктів та протистоянь; забезпечує підтримку місцевих жінок; забезпечує почуття безпеки та довіри серед місцевого населення, насамперед серед дітей та жінок; мати значення у розширенні особистих професійних навичок в рамках миротворчої місії.

Таким чином, демократичне українське суспільство повинно надавати жінкам і чоловікам рівні можливості брати участь в усіх сферах життя, у тім числі й у Збройних силах України та миротворчому процесі. На національному рівні гендерна рівність гарантована, передусім, Конституцією України, а також окремим Законом України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 2005 року та Державною програмою забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року, деякими іншими законодавчими актами [2].

Та найголовніше слід розуміти, що на сьогоднішній день, жінки – це не тільки дру-

жити та матері, але й представники сектору безпеки та оборони держави. Жінки – це потужний потенціал для захисту країни, а також встановлення миру. Як засвідчують результати вивчення сорока мирних процесів у тридцяти п'яти різних країнах світу за останні 30 років, у тих випадках, коли жіночі групи мали змогу впливати на мирний процес, рівень успішності у досягненні згоди між сторонами був значно вищим. Згідно з висновками вчених Інституту інклюзивної безпеки України, які дослідили 182 мирні угоди, підписаних протягом 1989-2011 рр., участь жінок як переговорників, медіаторів та підписантів на 35 % підвищує ймовірність того, що мирна угода буде підписана швидше та діятиме щонайменше 15 років (середній статистичний показник) [3].

Отже, збільшення кількості жінок-миротворців є необхідною умовою для вирішення наступних завдань: посилення ролі жінок у суспільстві; можливості контакту миротворців з жінками відповідної країни, де жінкам заборонено розмовляти з чоловіками; проводити бесіди з жінками, які стали жертвами сексуального насильства; допомагати курсантам-жінкам в поліцейських та військових академіях. Присутність жінок в миротворчих місіях посилює почуття безпеки серед жінок і дітей.

1. Вишняков О. Україна і Ізраїль. Жінки на війні. 20 серпня 2015 р. URL: http://consul-ukraine.blogspot.co.il/2015/08/быlog-post_20.html

2. Концепція Державної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року Розпорядження Кабінету Міністрів України від 2016. URL: http://www.mlsp.gov.ua/about/control/uk_publishy'article:jsessionid-6862CD38AE3D6FCD652DFSD4C500A9B.app1?art id-193466&cat id-160760

3. Інформаційний портал Цензор. Ні: Насильство щодо жінок в умовах військового конфлікту на сході України. URL: http://ua.censor.net.ua/blogs/2100/pasilstvo_schodojnok_v_umovah_vyiskovogo_konfliktu_na_shod_ukrani

Кирило Бухтіяров

курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування

Науковий керівник:

к.ю.н. **Ярошенко А. С.**

доцент кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РІВНІ ПРАВА ТА МОЖЛИВОСТІ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ У СИСТЕМІ ОСВІТИ

На початку, варто зазначити, що гендерна нерівність, насамперед, це ситуація, коли жінки та чоловіки не є рівні за своїми правами, їх можливостями та уявленнями про них. Гендерна нерівність впливає з відмінностей у гендерних ролях та спричинена існуванням гендерних стереотипів. Сьогодні проблема постає перед такими принципами: жінки гірше за чоловіків представлені у багатьох областях, включаючи освіту, роботу, політику, платню за рівноцінну роботу. Ці всі стереотипи породили сьогодні величезну проблему усього світу.

Залежно від ситуації гендерна нерівність в освіті може приймати найрізноманітніші форми. Незважаючи на те, що воно зачіпає і дівчаток, і хлопчиків, і жінок, і чоловіків, дівчатка і жінки як і раніше найчастіше виявляються в несприятливому становищі.[1]

На шляху до здійснення права на отримання і завершення освіти і на його успішне застосування в житті, жінки і дівчатка стикаються з численними перешкодами, серед яких злидні, географічна ізольованість, приналежність до меншин, інвалідність, ранні шлюби, вагітність, насильство за гендерною ознакою, а також традиційні переконання про статус і ролі жінок.[2]

Дискримінація за ознакою статі в галузі освіти є одночасно причиною і наслідком більш широких форм гендерної нерівності в суспільстві. Щоб розірвати порочне коло, я вважаю необхідним сприяти гендерній рівності через систему освіти і всередині неї.[3]

На мою думку потрібно заохочувати рішення проблем, пов'язаних з гендерною рівністю і підвищенням кваліфікації в секторі безпеки та оборони, на всіх щаблях освіти (від виховання дітей молодшого віку до вищої освіти), в будь-яких формах (формальна, нефор-